

Rahandusministeerium

Teie: 02.05.2024 nr RAM/24-0458/-1K

Meie: 29.05.2024 nr 1-7/95-2

Tolliseaduse eelnõu kooskõlastamine

Olete esitanud Siseministeeriumile kooskõlastamiseks tolliseaduse muutmise eelnõu. Kooskõlastame tolliseaduse (edaspidi *TS*) muutmise eelnõu märkusteta, kuid palume Teil täiendada eelnõu järgneva muudatusega:

TS-is on kavas teha muudatus § 7 lõike 1 teises lauses, sätestades, et: „Vormirietust võivad ette nähtud juhtudel kanda ka Maksu- ja Tolliameti peadirektor ja töötajad ning Sisekaitseakadeemia töötajad ja üliõpilased.“.

Teadmata, kas ja kui siis mil määral on Maksu- ja Tolliametil (edaspidi *MTA*) esinenud probleeme vormirietuse väärkasutusega, teeme Politsei- ja Piirivalveameti ning Kaitseväge praktikas ilmnenu vajaduse pinnalt ettepaneku TS muutmise raames proaktiivselt võimalikke rikkumisi ennetada, nähes rikkumiste korral ette võimaluse isik väära käitumise eest vastutusele võtta.

Meie hinnangul peab olema üheselt arusaadav, et ametniku vormirietust ja eraldusmärke ei tohi kasutada muu isik kui see, kellele on antud selleks seadusega õigus. Arvestades muutunud julgeolekuolukorda, on ohtude maandamiseks oluline selline võimalus välistada.

Eelnõus sätestatakse isikud, kel on õigus kanda MTA vormirietust, ent objektiivne õigus ei sisalda sõnaselget keeldu kasutada MTA vormirietust isikul, kellel ei ole selleks õigust. Vastava keelu saab küll tuletada KarS-i §-st 277, mille kohaselt on ametniku vormirietuse ja ametitunnistuse ebaseaduslik kasutamine süütegu, ent nimetatud süüteo koosseisu eelduseks on kohtupraktika kohaselt üldistatult see, et isik esitleb end ametnikuna. Seejuures ei ole ametnikuna esinemine kahju tekkimise vaates (kitsamalt nt asutusele) immanentne. KarS-i § 277 on blanketne õigusnorm, st selleks, et isiku saaks mõista süüdi, tuleb viidata õigusnormile, mille kohaselt on vormirietuse kasutamine ebaseaduslik. Näiteks on Tallinna Ringkonnakohtus toonud oma [29. märtsi 2015. aasta otsuse](#) punktides 14 ja 15 välja, et karistamiseks ei piisa vaid KarS-i sättest ja vormirietuse kirjeldusest, vaid selged peavad olema ka nõuded selle kohta, kes ja millistel tingimustel võib vormirietust kanda, kuna kohtu hinnangul ei pruugi kõik vormirietuse kandmise võimalused olla taunitavad, näiteks teatrietenduses või filmis.

Siseministeerium tegeleb käesoleval ajal politsei ja piirivalve seadusesse vastava muudatuse sisseviimisega, reguleerides politseiniku vormirietuse ja eraldusmärkide ning abipolitseiniku eritunnuste kasutamist. Meie ettepaneku kohaselt tuleb kehtestada kaitseväeteenistuse seaduse § 13 lõikega 8 sarnane keeld, mis sätestaks seda, et kes ei tohi kasutada vormirietust ja eraldusmärke. Võimalus kasutada vormirietust teenistusvälisel ajal või muidu õigustamata isiku poolt soovitakse seada sõltuvusse Politsei- ja Piirivalveametiga eelneval kooskõlastamisel saadud nõusolekust. Soovitame kaaluda analoogse regulatsiooni sisseviimist ka TS muutmisel.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Lauri Läänemets
siseminister